

The background features a vibrant, abstract composition of colorful splatters and dots in shades of blue, purple, pink, orange, and yellow. A large, semi-transparent white circle is positioned on the right side, serving as a backdrop for the text.

Elektronické informační zdroje pro baltisty- finštináře

Lucie Hradecká

Avojn tiede ja ACRIS, Tutkimuspalvelut
Aalto-yliopisto

Obsah:

- Finské akademické časopisy online
- Finské databáze
- Archivy závěrečných prací
- Mezinárodní databáze na MU
- Tutkimusaineistot (výzkumná data)
- Tiedonhakuvinkkejä – tipy k vyhledávání informací

Finské akademické časopisy online

- journal.fi : Suomalaiset tiedelehdet verkossa
 - Portál obsahuje kolem 100 titulů
 - Recenzované, důvěryhodné vědecké časopisy
 - Většina článků tzv. Open Access (= OA, bezplatný přístup online)
 - Pro vás relevantní například:
 - [Finnisch-Ugrische Forschungen](#) (články také v angličtině)
 - [Finnish Journal of Linguistics](#) (nové články OA, starší postupně digitalizované)
 - [Puhe ja kieli](#) (hlavně témata týkající se mluvené řeči a komunikace)
 - [Sananjalka](#) (kromě jazykovědy a literární vědy také například folkloristika, religionistika nebo archeologie, vychází jednou ročně, dostupné online rok po vydání)
 - [Virittäjä](#) (lingvistika, výuka finštiny, nejnovější ročník zpoplatněný, starší čísla OA)
 - [Avain](#) (literární věda)

Finské databáze 1/2

- [Finna](#)

- Souborný katalog všech finských knihoven, muzeí a archivů, které používají systém Finna (seznam [zde](#))
- Univerzity kde se studuje finština a kde je Finna: Oulu, Tampere, Turku, Jyväskylä, Itä-Suomen yliopisto. Pouze Helsingin yliopisto používá jiný systém, katalog najdete [zde](#)
- Kromě akademických zdrojů v databázi najdete také beletrii, digitalizovaná periodika a audiovizuální zdroje
- Databáze obsahuje i tištěné zdroje: Použijte filtr Rajaa hakua → Verkossa saatavilla
- Databáze **Arto** – kotimaisia artikkeleita: Použijte filtr Organisaatio → Kansalliskirjasto → Arto (+ verkossa saatavilla). Do této databáze se katalogizují také alespoň některé časopisy ze journals.fi

Finské databáze 2/2

- Finské ministerstvo školství (Opetus- ja kulttuuriministeriö, OKM) sleduje publikační činnost vysokých škol a výzkumných ústavů pro účely hodnocení a rozdělování financí
- Informace nasbírané v rámci tohoto sledování jsou přístupné veřejnosti na novém portálu tiedejatutkimus.fi
 - Obsahuje údaje o publikacích od roku 2011 (respektive 2012 pro ammattikorkeakoulut), hodí se tedy spíše pro vyhledávání aktuálnějších zdrojů
 - Možnosti filtrování například podle oboru, jazyka publikace, nebo Open Access
- Zdroje týkající se sámštiny a sámské kultury: [Rozcestník](#) Oulun yliopiston kirjasto (pouze finsky)

Co dělat, když najdete článek který potřebujete, ale není Open Access nebo je vydán pouze v tištěné podobě?

- Meziknihovní výpůjční služba (kaukopalvelu)
 - Bohužel fakultní knihovna neobjednává publikace ze zahraničních knihoven, ale můžete si ověřit, zda zdroj nemají v Praze na UK. Nemusíte jezdit do Prahy, pokud publikace je dostupná k vypůjčení, lze objednat do fakultní knihovny (objednávací formulář [zde](#))
 - Publikace ze zahraničí lze objednat v [Moravské zemské knihovně](#), služba je ale zpoplatněná
- Pokud jde o elektronický článek, který je zpoplatněný:
 - Finské ministerstvo školství výrazně doporučuje publikovat Open Access, proto univerzity ukládají často rukopisy článků do svých digitálních repozitářů (**julkaisuarkisto**)
 - Zkuste si ověřit na [tiedejatutkimus.fi](#), zda nenajdete volně dostupný rukopis článku (hyväksytyt käsikirjoitus, tato verze prošla již recenzí a odpovídá vydané verzi)
 - Pozor, univerzity ukládají pouze články svých vědců, podívejte se tedy v bibliografických údajích článku, zda autoři jsou spojeni s finskou univerzitou (tzv. affiliations)
 - Můžete zkusit také vyhledat potřebnou univerzitu + julkaisuarkisto

Archivy závěrečných prací

- [Theseus](#) – ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ja julkaisut
 - Na vyšších odborných školách se filologie nestuduje, ale najdete zde zdroje například z oboru tlumočnictví nebo žurnalistiky
- Univerzity:
 - Centrální katalog bohužel neexistuje
 - Novější doktorské disertace najdete na tiedejatutkimus.fi
 - Práce lze vyhledat v repozitářích univerzit, kde se studuje finština nebo fennougristika – pozor, ne vše je digitalizované, a ne vše digitální je volně dostupné

[Oulu](#) - Jultika

[Helsinki](#) - ethesis

[Tampere](#) - Trepo

[Turku](#) – UTUPub

[Jyväskylä](#) – JYX

[Itä-Suomen yliopisto](#) – UEF
eRepository

Mezinárodní databáze

- Lingvistická i literárněvědná témata lze samozřejmě vyhledávat i v mezinárodních databázích, ve kterých máte přístup i k placeným zdrojům ke kterým obstarala licenci fakultní knihovna
- V elektronických zdrojích MU můžete začít vyhledávat [zde](#) (pozor, licencované zdroje které platí knihovna máte přístupné pouze v univerzitní počítačové síti nebo pomocí VPN)
- Knihovna pořádá také kurzy vyhledávání informací nebo nabízí možnost konzultace s knihovníkem

Tutkimusaineistot – výzkumná data 1/2

- Kde najít primární zdroje nebo empirická data pro výzkum?
 - [Kielipankki](#): soubor zdrojů lingvistických dat
 - Nahrávky řeči nebo psané texty mohou obsahovat údaje, ze kterých jsou identifikovatelné osoby – část textů nemůže být proto volně dostupná a o přístup pro výzkumné účely je třeba zvlášť požádat
 - [Korpusy](#) zahrnuté v Kielipankki jsou digitální a anotované, lze v nich tudíž vyhledávat například určité slovní druhy, gramatické kategorie atd.
 - S korpusy lze pracovat ve službě [Korp](#)
 - Obsahuje i korpusy dalších ugrofinských jazyků
 - KOTUS Kotimaisten kielten keskus: [sähköiset aineistot](#)

Tutkimusaineistot – výzkumná data 2/2

- [Tietoarkisto](#) – yhteiskuntatieteellinen (oblast sociálních studií)
 - Pro vás relevantní spíše jestli se zabýváte tématy z finské společnosti, nebo společenskými tématy v literatuře
 - Vyžaduje schopnost práce s daty a proměnnými – najdete zde ale také odkazy na publikace vydané na základě těchto dat, a můžete pak citovat analýzu autorů
 - Příklady:
 - ISSP 2013 Kansallinen identiteetti: [Suomen aineisto](#)
 - [Suhtautuminen naispappeihin](#)

Tiedonhakuvinkejä: tipy na vyhledávání informací

- Finskojazyčné publikace mohou mít klíčová slova v angličtině, ale není tomu vždy tak
- Před vyhledáváním si promyslete co přesně hledáte a najděte si termíny, které s otázkou souvisí
- Finskou terminologii najdete například na
 - [YSO](#) – Yleinen suomalainen ontologia
 - [Tieteen termipankki](#)
- Protože výraz může být například v titulku článku v různých tvarech, zkuste při vyhledávání využít tzv. katkaisu – „odseknutí“ na kmen nebo nějaký základ společný pro více tvarů, např. äidinkiel* (symbolem, většinou * nebo % se naznačuje že text může pokračovat jakkoliv)